Nieuwsbericht 17

23 februari 2018

STICHTING GESCHIEDENIS KINDER- EN JEUGDLITERATUUR

Heeft u de datum van de voorjaarsstudiedag al genoteerd? Op 21 april 2018 zijn we welkom in het Joods Historisch Museum te Amsterdam. U ontvangt later een uitnodiging met het volledige programma en dan kunt u zich ook aanmelden.

Voorjaarsexcursie 23 maart 2018

Gaat u mee op vrijdagmiddag 23 maart een kijkje nemen achter de schermen van de Koninklijke Bibliotheek? Dan kunt u o.a. zien wat er allemaal gebeurt met een oud kinderboek voordat u het kunt aanvragen of op een tentoonstelling kunt zien. U hoort welke verhalen er schuil gaan achter de kinderboekenaanwinsten en krijgt uitleg over het restauratieatelier. De deelnemersbijdrage is €5. Meld u aan via stichtingGKJ@gmail.com

N.a.v. najaarsstudiedag 2017

Een mooi verslag van de meest recente studiedag staat in SGKJ-Berichten no. 91 (winter 2017). N.a.v. de lezing door Hedman Bijlsma over Hans Brinker verwijzen we graag naar een wat oudere blog over prentenboeken over onze Held van Haarlem.
Tijdens de inleiding hielden Jant van der Weg en Margreet van Wijk een samenspraak over Winterboeken. De Winterboekensite van Anneke Gankema bestaat helaas niet meer, ze hadden een financiële claim van een fotograaf gehad en de site is daarom uit de lucht gegaan. Gelukkig is de Winterboeken-site opgenomen in het Webarchief van de KB: er zijn zes versies van de site bewaard uit de periode 2013-2016. Vanwege auteursrechtelijke beperkingen is het Webarchief alleen in de leeszaal van de KB te raadplegen, maar de informatie blijft op deze manier gelukkig bewaard voor geïnteresseerden nu en in de toekomst.

In Memoriam Anne de Vries Jr.

We hebben helaas het trieste bericht gekregen dat op Nieuwjaarsdag Anne de Vries is overleden op 73-jarige leeftijd. Anne de Vries heeft decennia lang onderzoek gedaan naar jeugdliteratuur. Zijn proefschrift “Wat heten goede kinderboeken?” staat bij menig SGKJ-er op de boekenplank, evenals de prachtige bloemlezing van kinderpoëzie “Van Alphen tot Zonderland“. In 2010 verscheen “Zondagskind“, een biografie over zijn vader Anne de Vries. Een filmpje van RTV Drenthe gaat daar over. In de volgende SGKJ-Berichten komt een uitvoerig In Memoriam.
De herdenkingsdienst werd in Oegstgeest gehouden, de begrafenis in Drenthe. We wensen de familie en vrienden van Anne de Vries veel sterkte bij het verlies van deze deskundige man, die wij zeer zullen missen in de wereld van het oude kinderboek.

‘Krijn’ van Dirk Tang

Op zaterdag 17 februari werd de historische jeugdroman *Krijn, als kajuitwachter de wereld rond* gepresenteerd bij Boekhandel Stumpel in Hoorn. Auteur en SGKJ’er Dirk Tang verzorgde een korte lezing over de totstandkoming van het boek en aansluitend werd het eerste exemplaar uitgereikt. Het boek is verschenen bij uitgeverij Kluitman en te koop voor € 17,50. Van harte gefeliciteerd, Dirk!
Het spannende jeugdboek begint op 25 mei 1615. Vanuit Hoorn vertrekken de Eendracht en de Hoorn richting het geheimzinnige Goudland, op zoek naar goud en rijkdom. Krijn, de nieuwe kajuitwachter van schipper Schouten, is er helemaal klaar voor; hij kan niet wachten om aan dit avontuur te beginnen. Langzaam maar zeker vindt Krijn zijn plek aan boord en wordt hij onderdeel van de geschiedenis van de ontdekking van Kaap Hoorn.

Verhuizing Stichting ‘t Oude Kinderboek (StOK)

Na een zoektocht van bijna twee jaar gloort een nieuwe toekomst voor StOK in Lochem. StOK was -dankzij Pien Pon- jarenlang gevestigd in een pand in de Laarstraat in Zutphen. Daarna verhuisde StOK naar Deventer, waar de Openbare Bibliotheek haar een mooi onderkomen verschafte. Helaas moet Bibliotheek Deventer verhuizen en is er op de nieuwe locatie geen ruimte meer voor StOK.
In Lochem was er het aanbod om een grote ruimte te betrekken in Het Stadshuus; het oude gemeentehuis aan de Markt, dat door een burgerinitiatief is omgetoverd tot een soort cultureel centrum (zie foto). In het voorjaar zal de verhuizing plaatsvinden. We wensen StOK veel succes op hun nieuwe plek!

SGKJ actief voor Leeuwarden culturele hoofdstad

De SGKJ is actief in het kader van Culturele Hoofdstad 2018, voor o.a. een project rond ‘swalkboeken’ en voorleesproject (waarvoor klassieke kinderboeken en vrijwilligers worden gezocht). In een aparte mailing krijgt u hier meer informatie over!

Verdediging proefschrift Janneke van der Veer

Op vrijdag 6 april 2018 om 13.30 uur precies zal Janneke van der Veer haar proefschrift verdedigen in gebouw Pretoria van de Open Universiteit, Valkenburgerweg 177, 6419 AT Heerlen. De titel luidt: " 'Onrustig is ons hart' Leven en schrijverschap van Diet Kramer (1907-1965)". Vanaf 12.30 uur staan er koffie/thee en vlaai klaar. Na afloop is er een receptie in gebouw Bologna van de Open Universiteit, gelegen op hetzelfde terrein. U bent van harte welkom! Graag via een berichtje aan Jannekevanderveer@kpnmail.nl (uiterlijk 22 maart) laten weten als u komt, i.v.m. de catering.

Lewis Carroll Genootschap

Op 12 januari 2018 vond het tweede symposium plaats van het Lewis Carroll Genootschap.
In de KB werden 35 deelnemers ontvangen voor een rondleiding, een lezing door illustrator Floor Rieder, een verkorte versie van de film *Alice (Neco z Alenky)* van Jan Svankmajer en een lezing door Fedde Benedictus met de titel 'Alles in Wonderland: kan onze taal de werkelijkheid beschrijven?'.
Verder werd er een nieuwe publicatie gepresenteerd: *Het nonsensgedicht Jabberwocky van Lewis Carroll in een nieuwe Nederlandse, acht bestaande Nederlandse, twee Afrikaanse vertalingen, met begeleidend essay.* En het nieuwe tijdschrift *dodo/nododo, tijdschrift in de geest van Lewis Carroll*.
Er is een mooi plan voor dit jaar: het uitbrengen van een facsimile *van Lize's Avonturen in het Wonderland*, de eerste Nederlandse 'Alice-uitgave' uit 1875.

Afscheid Greetje Nijburg van KinderBoekenHuis Winsum

Op 8 september kopte RTV Noord: 'Afscheid van een tijdperk: Greetje Nijburg verlaat het KinderBoekenHuis' (voorheen: Stichting Kinderboek Cultuurbezit). Greetje Nijhuis heeft besloten te stoppen als directeur van SKC. Ze heeft er veertien jaar gewerkt en anderhalf jaar geleden heeft ze nog de verhuizing naar de aula van de Obergumer kerk in Winsum begeleid. En hoewel ze jarenlang met haar medewerkers de collectie beheerde, en op die manier mensen de kans gaf een geliefd boek van vroeger nog eens te lezen, zegt ze over haar eigen geliefde boeken: "Eigenlijk moet je die boeken later niet herlezen. Als meisje zwijmel je weg in de belevenissen van Cissy, dat gevoel krijg je later niet meer. *Dik Trom* was voor mij als kind heel leuk, grappig. Daar ben je later uitgegroeid en dan lees je nog een reeks kwajongensstreken, maar de humor pak je niet meer." (citaat uit Winsum Nieuws, artikel door Berto Merx). Er is nog geen opvolger, daarom blijft Greetje Nijburg voorlopig nog wel betrokken bij het KinderBoekenHuis. Ze gaat nog een paar mensen inwerken en blijft werk voor de PR doen.

Onderzoek naar meisjesromans

Yolanda Haan, masterstudente Neerlandistiek, deed op verzoek van het KinderBoekenHuis onderzoek naar meisjesromans uit de periode 1945-1970. Ze combineerde literair-historisch onderzoek met een studie naar tien specifieke meisjesboeken, analyseerde de ontwikkelingen die de boeken in vijfentwintig jaar hebben doorgemaakt en onderzocht of de maatschappelijke veranderingen die in deze periode plaatsvonden op het gebied van vrouwenemancipatie, in de meisjesboeken zijn terug te zien. De uitkomst van het onderzoek is verfrissend en verhelderend: de meeste meisjesromans uit de periode '45-'70 gaan niet hoofdzakelijk over de liefde en hebben vele malen meer diepgang dan wel aangenomen wordt. Het onderliggende thema van het gros van de boeken is de balans tussen zorgzaamheid richting anderen en een eigen zelfstandige en onafhankelijke positie als jonge vrouw.
De masterscriptie *Een wereld als verschil: de ontwikkeling van het meisjesboek tussen 1945 en 1970* is hier als pdf te downloaden.

Lexicon van de jeugdliteratuur digitaal beschikbaar

Sinds kort is het (voorheen losbladige) *Lexicon van de jeugdliteratuur* van 1982 tot en met 2014 beschikbaar bij de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL). Het lexicon, bestaande uit ruim 1100 lemma's, biedt een schat aan informatie over auteurs en illustratoren van jeugdliteratuur uit binnen- en buitenland. Op dit moment staan alle stukken over auteurs en illustratoren online, maar ontbreken de artikelen over onderwerpen zoals bijvoorbeeld diverse genres.

Charlotte Dematons

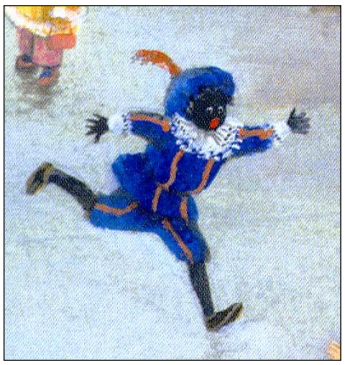

Charlotte Dematons wil geen herdruk meer van haar populaire prentenboek *Sinterklaas* , dat meldde DeVolkskrant op 5 december vorig jaar over het met een Gouden Penseel bekroonde boek. De illustrator wordt steeds vaker aangesproken over de afbeeldingen met zwarte Pieten in het boek. Bij de 1e druk in 2007 was dat nog geen issue, iedereen was laaiend enthousiast. Op Marktplaats brak na het bericht een ware prijzenoorlog uit, want veel mensen wilden een exemplaar van het boek bemachtigen of juist hun exemplaar verkopen en rond de 100 euro incasseren.
Bent u fan van Dematons? In het Kinderboekenmuseum is t/m 11 juni 2018 een tentoonstelling te zien met origineel werk van Charlotte Dematons. Met een Museumkaart heeft u gratis toegang.

SGKJ op Facebook

We kunnen u aanraden geregeld de Facebookpagina van de SGKJ te bekijken, want er staan bijna dagelijks mooie afbeeldingen uit oude kinderboeken en centsprenten op! Vaak zijn actuele onderwerpen, een nieuwe publicatie of een viering van het zoveel-jarig bestaan aanleiding voor een keuze uit dit rijke erfgoed. Als u geen Facebook gebruikt, dan kunt u met enige moeite de pagina toch bekijken (klik steeds in het aanmeldvenster op 'niet nu').

Centsprenten gedigitaliseerd

De Historische Drukkerij in Turnhout heeft een aantal collecties gedigitaliseerd. Onder meer ‘mannekensbladen’ (centsprenten), pentekeningen van uitgeverij Opdebeek en liedbladen.

Nieuwe Nederlandstalige uitgaven

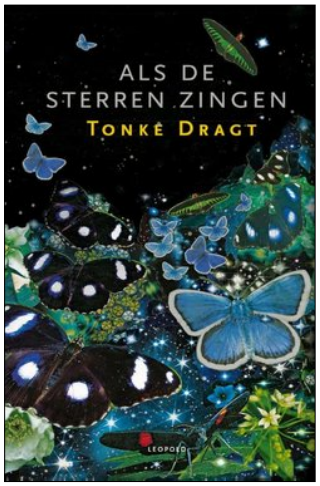

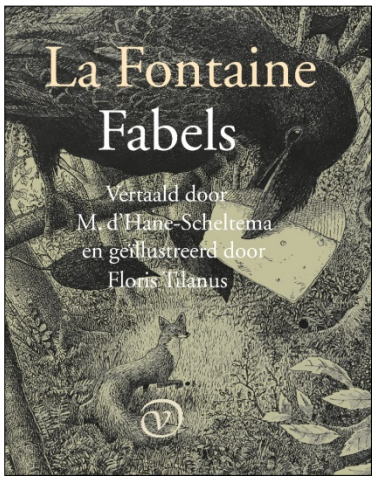

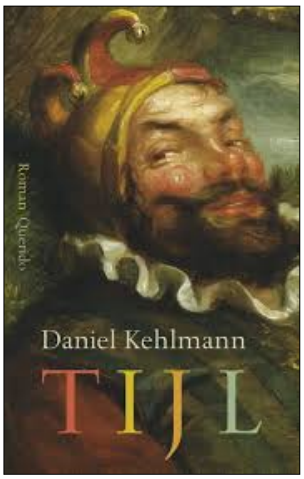

Als de sterren zingen / Tonke Dragt. - Eerste druk. - Amsterdam : Leopold, 2017. - 425 p.: kleurenill.; 25 cm. - ISBN 978-90-258-7374-5 (gebonden) ; € 30,-.
Bekende en niet eerder gepubliceerde verhalen met collages, illustraties en schilderijen van Tonke Dragt. Bij een aantal verhalen wordt ook de ontstaansgeschiedenis ervan beschreven. Zo vertelt dit boek niet alleen de verhalen, maar heeft het ook een beeld van de verhalen áchter de verhalen.

Fabels / Jean de la Fontaine ; vertaald [uit het Frans] door Marietje d' Hane-Scheltema ; en geïllustreerd door Floris Tilanus. - Eerste druk. - Amsterdam : Uitgeverij Van Oorschot, 2017. - 119 p.: ill.; 25 cm. Vertaling van: Fables. - 1688-1693. ISBN 978-90-282-7025-1 (gebonden) ; € 20,-.
Een nieuwe Nederlandse vertaling en bewerking van 61 fabels, elk voorzien van een versierde beginkapitaal, en een aantal bijzondere illustraties gemaakt door Floris Tilanus. Bevat klassiekers als ‘De krekel en de mier’, ‘De raaf en de vos’, ‘De ledematen en de maag’ en ‘De wolf en het lam’.

Tijl / Daniel Kehlmann ; vert. Josephine Rijnaerts. – Querido, 2018. – 352 p. – 9789021408156 ; € 20,-.
Kehlmann heeft het verhaal van Tijl Uilenspiegel opnieuw verteld. Niet de 19e-eeuwse Tijl die we kennen van Charles de Coster, maar de nar die in de dertigjarige oorlog (1618-1648) door Midden-Europa reisde.

Tips internationale vakliteratuur

The Routledge companion to international children's literature / edited by John Stephens ; with Celia Abicalil Belmiro, Alice Curry, Li Lifang and Yasmine S. Motawy. - Abingdon, Oxon ; New York : Routledge, 2018. - xxv, 485 p.; 26 cm. - (Routledge companions). - ISBN 978-1-138-77806-1 (hardback) ; £165,-.

Demonstrating the aesthetic, cultural, political and intellectual diversity of children's literature across the globe, The Routledge Companion to International Children's Literature is the first volume of its kind to focus on the undervisited regions of the world. With particular focus on Asia, Africa and Latin America, the collection raises awareness of children's literature and related media as they exist in large regions of the world to which 'mainstream' European and North American scholarship pays very little attention.

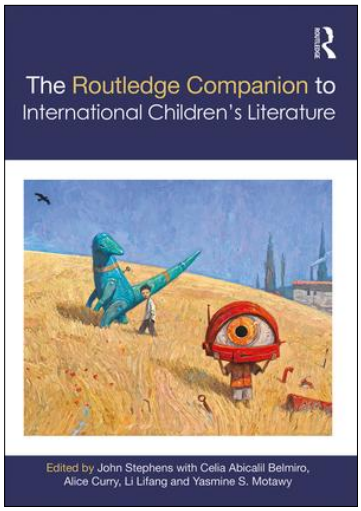

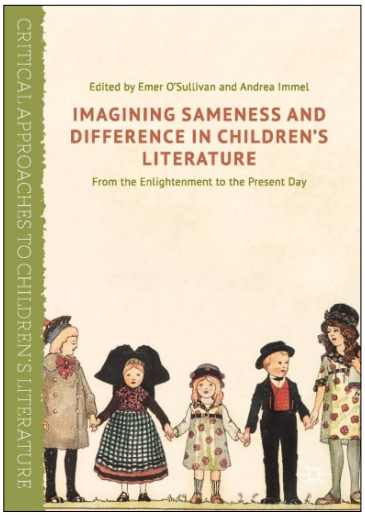

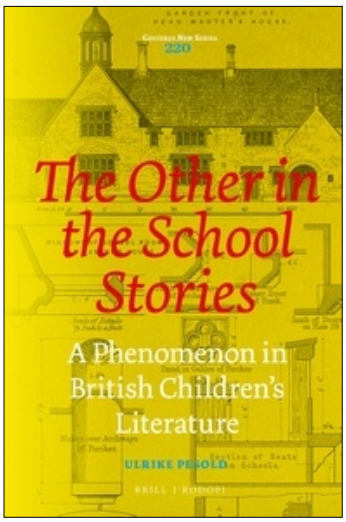

Imagining sameness and difference in children's literature: from the Enlightenment to the present day / Emer O'Sullivan, Andrea Immel, editors. - London : Palgrave Macmillan, 2017, ©2017. - xiv, 268 p.: ill., maps ; 22 cm. - (Critical approaches to children's literature). - ISBN 978-1-137-46168-1 ; € 96,-.
This new interdisciplinary collection spanning anthropology, image studies, literary criticism, psychology and history explores the ways in which children's books were important vehicles for the expression of national identities, from the eighteenth and nineteenth centuries, right up until the present day.

The other in the school stories: a phenomenon in British children's literature / by Ulrike Pesold. - Leiden : Brill Rodopi, 2017. – 266 p.; 25 cm. - (Costerus new series, ISSN 0165-9618 ; volume 220). - ISBN 978-90-04-34171-5 (gebonden) ; € 110,-.
Examines the portrayal of class, gender, race and ethnicity in selected school stories and shows how the treatment of the Other develops over a period of a century and a half. The study also highlights the transition from the traditional school story to the witch school story that by now has become a subgenre of its own. The school stories that are analysed include selected works by Thomas Hughes, Rudyard Kipling, Enid Blyton and J.K. Rowling.

Dit onregelmatig verschijnende *SGKJ-Nieuwsbericht* is een tussentijdse aanvulling op de *SGKJ-Berichten.* Het Nieuwsbericht wordt verzorgd door Jeannette Kok en Karin Vingerhoets. Opmerkingen over dit nummer en suggesties voor het komende nummer kunt u sturen naar jeannettekok@upcmail.com